

Interne accountant wil niet meer regels

Wat de internal auditfunctie precies inhoudt, is voor de buitenwereld lang niet duidelijk. Internal auditor Louis de Bruijn, die de juridische positie van zijn beroep onderzocht, stelt voor een standaardtypologie te ontwikkelen met het oog op de duidelijkheid. De reacties op zijn bevindingen zijn lauw.

TEKST LEX VAN ALMELO | BEELD CORBIS

Volgens De Bruijn voldoen de tucht-rechtprocedures van IIA en NOREA niet aan de Europese verdragsnormen.

auditor zowel in procedureel als inhoudelijk opzicht 'zorgvuldig' te werk gaat en een deugelijke grondslag heeft, lijkt een open deur. Een Nederlandse Cynthia Cooper zal in de teksten van De Bruijn weinig houvast vinden. Het IIA en het NIVRA geven aan dat de internal auditor met misstanden naar de voorzitter van de auditcommissie (van de raad van commissarissen) kan stappen. Een gang naar buiten is dus taboe volgens de beroepsregels. Afgezien van civielrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid kan de klokkenluidende internal auditor voor de tuchtrechter worden gesleept.

TUCHTRECHT

Eén van de weinige pikanterijen in De Bruijn's inventarisatie is de vaststelling dat de tuchtrechtprocedure van het IIA en de NOREA niet voldoet aan de Europese verdragsnormen voor een eerlijk proces. De beslissingen van de tuchtrechter worden namelijk niet uitgesproken in het openbaar. Bovendien ontbreekt in de reglementen een voorschrift dat die tuchtspraak binnen een redelijke termijn moet worden gedaan.

Het IIA gaat momenteel na of aanpassingen inderdaad noodzakelijk zijn. De NOREA betwijfelt of haar tuchtrechtprocedure niet voldoet aan de eisen voor een eerlijk proces. In het tuchtrechtreglement zijn wel degelijk termijnen vastgesteld, terwijl de uitspraken worden gepubliceerd. Overigens maakt de beroepsvereniging geen onderscheid in interne en externe accountants. Bij de uitvoering van de assurance-functie moeten zij voldoen aan dezelfde richtlijn. □

NOOT

* Louis de Bruijn - De juridische positie van de internal auditor in Nederland. Wolf Legal Publishers, Nijmegen 2010, ISBN 978 90 5850 513 2, € 30.

I never aspired to be a whistleblower. It wasn't how I envisioned my life. But life is full of unexpected turns', schrijft Cynthia Cooper in haar boek *Extraordinary circumstances*. Cooper luidde als hoofd van de internal audit-afdeling de klok over de boekhoud-fraude bij WorldCom. Samen met de klokkenluidsters van Enron en de FBI werd zij door Time bestempeld tot People of the Year 2002.

In de nasleep van de fraudes bij WorldCom, Enron en Ahold is de rol van de internal auditor prominenter geworden met het oog op een betere interne beheersing. Volgens principe V.3 van de Nederlandse Corporate Governance Code heeft elke beursvennootschap een internal auditor. Maar doordat de organisatie de taken en bevoegdheden van de internal auditor vaststelt, kunnen de activiteiten van auditafdelingen per onderneming of instantie uiteenlopen, stelt Louis de Bruijn vast in zijn onderzoek naar de juridische positie van de internal auditor in Nederland. In juni promoveerde hij op dit onderzoek*.

DIFFUUS BEELD

De Bruijn, zelf internal auditor bij Air France/KLM, stelt vast dat 'het juridisch kader niet eenduidig' is. Een internal auditor is namelijk niet verplicht zich aan te sluiten bij een beroepsorganisatie. De auteur beperkt zijn onderzoek tot de regels die IIA Nederland, het NIVRA en de NOREA hebben uitgevaardigd voor RO's en CIA's, RA's en RE's. De rechtspositie van de internal auditor is daardoor enigszins versnipperd. Hoewel de beroepsorganisaties de audit-

functie hetzelfde definiëren, verschillen zij volgens De Bruijn van mening over de taak van de internal auditor, die moet worden vastgelegd in de audit charter van de organisatie. De regels geven een organisatie voldoende ruimte voor een eigen invulling van taken. Maar die ruimte draagt wel bij 'aan het diffuse beeld' van de internal auditfunctie. "Omwille van de duidelijkheid zou een standaardtypologie van de taken en activiteiten van de internal auditfunctie kunnen worden bepaald", schrijft De Bruijn.

EÉN BEROEPSORGANISATIE

En omdat het beeld van de internal auditfunctie niet altijd duidelijk is, vraagt De Bruijn zich voorzichtig af of één beroepsorganisatie niet beter is: "In verband met het vergroten van de duidelijkheid voor gebruikers, kan de vraag worden gesteld of verschillende beroepsorganisaties noodzakelijk zijn." NIVRA, IIA Nederland en NOREA vinden dat zij de internal auditfunctie duidelijk genoeg definiëren in hun gezamenlijke *position paper*, dat in 2008 werd geactualiseerd. Volgens het NIVRA kan het wellicht geen kwaad meer bekendheid te geven aan dit document. In de ogen van het IIA kan een typologie voor een organisatie behulpzaam zijn bij het inrichten van de interne auditfunctie. Maar meer heil ziet het IIA 'in het actief naar buiten treden met de standards en de *position paper*'.

TABOE

De vaststelling van De Bruijn dat het in verband met diens aansprakelijkheid 'van aanzienlijk belang' is dat de interne

'De ruimte voor eigen invulling van taken draagt bij 'aan het diffuse beeld''

Geen vertrouwen zonder controle

Het 'vertrouwen is goed, controle is beter' ontwikkelt zich steeds meer tot 'geen vertrouwen zonder controle', stelt registeraccountant en jurist Louis de Bruijn bij zijn proefschrift 'De juridische positie van de internal auditor in Nederland'. De Bruijn heeft de (beroeps)regels voor internal auditors in kaart gebracht die zijn uitgevaardigd door de beroepsorganisaties NIVRA, IIA en NOREA.

De Bruijn constateert dat niet alle (beroeps)regels van toepassing zijn op de internal auditor. Het IIA heeft regels voor zijn leden, terwijl het NIVRA specifieke regels heeft voor de interne RA's. Eén regeling voor alle internal auditors zou de situatie in zijn ogen duidelijker maken.

De Bruijn werkte van 1994 tot 1998 in de controlepraktijk bij Deloitte en volgde in die tijd de opleiding tot registeraccountant. Later studeerde hij af in zowel civiel- als bedrijfsjuridisch recht. De Bruijn is sinds 2004 als internal auditor werkzaam bij KLM. In 2009 werd hij lid van de NIVRA-commissie Controlevraagstukken en Richtlijnen (CCR).